

SAK 04/07

Til: **Styret for Universitetets videre- og etterutdanning**
Møtedato: Mandag 19. februar 2007
Arkivref.: 200701095-1/TBEL/00

DET NYE UNIVERSITETET - HØRINGSUTTALELSE

Innledende kommentarer

For U-vett er det viktig å peke på at fusjonen mellom UiT og HiTø må forstås og begrunnes i samfunnsutviklingen og drivkrefter som former den og de utfordringer dette skaper for høyere utdanning både nasjonalt og internasjonalt. Globalisering endrer forutsetningene for velferdsutvikling og vi må i økende grad basere vår økonomi på kunnskap. De høyere utdanningsinstitusjonene får en helt sentral og viktig rolle i å skape kunnskap gjennom forskning, i å utvikle samarbeidsformer med det øvrige samfunns- og næringsliv, samt ved å gi gode og attraktive utdanninger på et høyt kvalitetsnivå. Fusjonsprosessen må bidra til at den nye institusjonen fremmer forskning som kan hevde seg i den internasjonale konkurransen og samtidig gi utdanninger som samsvarer med samfunnets endrede behov.

Noen av utviklingstrekkene kommer til uttrykk gjennom økende grad av mobilitet, endrede krav til utdanningssted, fleksibilitet i utdanningen, blant annet i forhold til teknologi (nettbaserte studier) og ikke minst behovet for å kunne tilby et bredt spekter av utdanninger tilpasset både ”unge” og etter hvert en økende antall voksne studenter. Fusjonsprosessen må slik sett også forstås som et handlingsrom som gir det nye universitetet muligheter til å utvikle seg som framtidens høyere utdanningsinstitusjon. Det er, slik U-vett forstår det, nødvendig å se fusjonsarbeidet både på kort og lang sikt. På kort sikt handler det om å etablere en overordnet organisatorisk struktur som ser institusjonene som en helhet. Denne må følges opp av et mer langsiktig arbeid som skal utforme og utvikle den nye organisasjonen.

Betegnelsen ”det nye universitetet” må altså handle om mer enn at to institusjoner går sammen og viderefører ”det gamle universitetet”. Visjonen om det nye må også innebære en fornyelse av måten man forstår og ordner sine basisoppgaver på. For U-vett er det ønskelig å peke på at det nye universitetets grunnleggende visjon bør baseres på en redefinering av de klassiske akademiske idealer i lys av en mer samfunnsaktiv og samfunnsrelevant institusjon. Vi mener en slik institusjon vil være mer robust i forhold til å møte de fremtidige utfordringene knyttet til fremtidens krav.

Det følger av dette at U-vett’s oppfatning er at samfunnsansvaret er et grunnleggende ansvar som finner sted og kommer til direkte uttrykk gjennom forskning, utdanning, formidling og samvirke.

Kommentarer til punktene ”mål, forskning og utvikling”

U-vett's innspill er at formuleringen av målene for den nye institusjonen deles tre:

- Samfunnsrelevant
- Kvalitet
- Skal sikre høyere utdanning i Nord-Norge

Programerklæringens målformulering er generell i formen og har allmenn oppslutning. At forskningsaktivitetene og utdanningsaktivitetene skal gis gode utviklingsvilkår er en selvfølge. Vi mener derfor at målsetningen med fusjonen må presiseres. For det første kan det være et poeng å skille mer mellom resultatmål og effektmål. De klassiske begrunnelsene som brukes ved fusjoner fremhever ofte de organisatoriske stordriftsfordeler større virksomheter er ment å gi. De overlappende fagmiljøene slås sammen og får større kapasitet, og man kan koordinere og nyttiggjøre seg administrative ressurser på bedre måter. I tillegg fremmes gjerne den økte konkurransekraften overfor omgivelsene som et fortrinn ved fusjoner. At man får til reelt samarbeid i stedet for å havne i konkurranse med hverandre er også et klassisk fortrinn. Dette er presiseringer av resultatmål. I tillegg bør det etter vårt syn framgå tydeligere i målformuleringene hva slags effekter man ønsker å oppnå som et resultat av fusjonen. Hva fører stordriftsfordelene til? De mål og visjoner som er angitt i høringsnotatet når det gjelder forskning og utviklingsarbeid er svært generelle og sier lite mer enn at forskning er viktig og at de forskningstradisjoner som særpreger de to utdanningsinstitusjonene bør videreføres og gis gode vilkår. Ingen kan være uenig i dette, men de har ingen funksjon som styringsverktøy i den videre prosessen. Man kan her med fordel begrunne dette i de kunnskapsbehov og kunnskapsavhengighet som vil være premiss for den videre samfunnsutvikling i nord.

Det er derfor både ønskelig og nødvendig at det utformes en langt mer konkret og ambisiøs målsetting og strategi for utdanningsaktivitetene og FoU-arbeidet ved den nye institusjonen.

En slik strategi bør etter U-vetts vurdering bygge på følgende prinsipp:

- Større fagmiljøer skal gi økt fleksibilitet og kapasitet i forhold til utdanningsaktiviteter i regi av det nye universitetet.
- Det må legges stor vekt på å utvikle forskningsmiljø. Slike forskningsmiljø må dels ta utgangspunkt i områder og problemstillinger med særlig relevans for Nord-Norge og nordområdene, dels må de forankres i de miljøer og de personer som fremstår som fremdragende i nasjonal og internasjonal sammenheng.
- Det nye universitetet skal ha organisatorisk og økonomisk kapasitet innenfor fagområder som er særlig relevant for Nord-Norge og nordområdene som gjør det mulig å tilby relevante ordinære og fleksible utdanningsløp i forhold til framtidige utfordringer.
- For å møte samfunnets sammensatte behov kan deler av utdanningen med fordel bli mer tverrfaglig og samarbeidspreget enn tidligere. Framtidens kunnskap bygger på innsikt fra flere hold.
- Det bør legges stor vekt på samhandling med det omkringliggende samfunn.
- Oppdragsforskningen må integreres som en naturlig del av den nye organisasjonen

Kommentarer til punkt om "utdanningstilbud"

Det følger av U-vetts innledende kommentarer at det nye universitetets profil når det gjelder utdanning, må ta utgangspunkt i ideen om et breddeuniversitet. Samtidig må det avspeile at vi skal konkurrere om studenter både på det nasjonale og internasjonale markedet. Det er samtidig viktig å kunne utvikle noen utdanninger som både nasjonale og internasjonale "flaggskip" med høy kvalitet og attraktivitet med gjennomgående utdanningsløp fra bachelor- til doktorgrad. Slik kan man bidra til at kandidater fra den nye institusjonen oppleves som attraktive på det regionale, nasjonale og internasjonale arbeidsmarkedet.

Prioriteringer i forhold til fagområder kan være enten tilbudsrevet eller etterspørselsrevet. De tilbudsrevne fagene utvikles ut fra sterke vitenskapelige miljøer internt, mens de etterspørselsrevne fagene utvikles ut fra behov og etterspørsel i nærings- og samfunnsliv. Det er i de tilbudsrevne utdanningene man best oppnår internasjonal anerkjennelse, mens de etterspørselsrevne bør være mer fleksible og reflektere skiftende behov i samfunnet. Den sammenslåtte institusjonen vil dekke det bredere spekter av fag og man bør vurdere hvordan fagene kan samles under eksisterende og nye fakultet. Begge de nåværende institusjonene har hatt stor suksess med å utdanne personer til stillinger i offentlig sektor. Den framtidige institusjonen må følge opp dette, men også rette seg mer mot å stimulere til videre utvikling innen næringsliv og kultursektoren. Teknologi og økonomi bør derfor synliggjøres bedre enn i dag. Kunst- og kulturfag bør også løftes fram og kompletteres. Framtidig fakultetsstruktur bør gjenspeile dette. I dag snakker de fleste om marine næringer og ikke om fiskeri. Dette skyldes en kraftig restrukturering og omdanning og nyskaping i denne sektoren. Man bør vel her vurdere om dagens struktur med en *fiskerihøgskole* i en framtidig felles institusjon er et egnet svar på dagens og framtidens utfordringer i marin sektor.

I forhold til behov i nordområdene, bør man skille mellom behov ut fra to perspektiver: Et *Frontier*-perspektiv der man forsterker, spisser eller bygger opp fagmiljøer som er viktige for utvikling av nye muligheter for næringsaktivitet og forvaltning, og et *Homeland*-perspektiv der man vektlegger fagområder som er viktige for utvikling av velfungerende samfunn i nord. Perspektivene er ikke gjensidig utelukkende, og en balansert satsning vil samlet sett gi en faglig profil som i seg selv vil kunne være nyskapende.

Nye fagområder bør i første omgang springe ut av mulighetene som ligger i en samling av fag med store berøringsflater og ikke genuint nye tilbud. Helt nye fagområder kan komme til etter hvert som den nye institusjonen "går seg til". Fagområder som kan utvikles i en ny struktur kan være energi og miljø, kunst- og kultur, teknologi og medisin og helse.

Etter- og videreutdanning

Fakultetene og instituttene har ansvar for utvikling av utdanningstilbudene, men man bør fortsatt ha en sentral enhet som bistår fagmiljøene med utredning, evaluering, pedagogisk utvikling og teknologi for fleksible, desentraliserte og distribuerte utdanninger. I tillegg vil innspill fra arbeidslivet samt tilbakemelding på om våre tilbud er relevant i forhold til behovene være viktige veivisere i forhold til hvor universitetets satsningsområder skal være framover. EVU enheten må kjenne fagmiljøene godt, slik at man også kan utvikle optimale tverrfaglige tilbud i henhold til kundenes ønske og behov. Det nye universitetet må legge til rette for at fagmiljøene selv bruker og holder EVU enheten oppdatert om aktiviteter og aktuelle fagfelt.

En målsetting for sammenslåing og samordning av institusjonene må etter vår oppfatning bygge på de styrker og særtrekk som kjennetegner både høghskolen og universitetet. Det er naturlig å fremheve høghskolens kompetanse knyttet til problem- og prosjektbaserte undervisningsformer som er praksisorientert utviklet spesielt gjennom profesjonsutdanningene. U-vett er opptatt av dette i forhold til fleksibilisering av utdanninger

Forslag til v e d t a k:

Styret for Universitetets videre- og etterutdanning tar høringen til etterretning.

Tromsø, 12.02.2007

Inger-Ann Hanssen
daglig leder

Arne Rydningen
seniorrådgiver

VEDTAK I SAK 04-07

DET NYE UNIVERSITETET - HØRINGSUTTALELSE

Det forelå følgende innstilling fra U-vetts administrasjon:

Styret for Universitetets videre- og etterutdanning tar høringen til etterretning.

Styret for Universitetets videre- og etterutdanning fattet følgende vedtak:

Styret for Universitetets videre- og etterutdanning vedtar høringen.